

Priserne bestemt vilde tale derimod; vi kunde ikke sætte Priserne; de vilde stige og falde efter som Forholdet var i Udlandet. Ja, det er ganske vist; men det, vi her tale om, har ikke det Mindste med Prisen at gjøre, den bliver ganske vist afhængig af Udlandet. Det derimod, at Arbejderens Indtægt vil blive den samme, skøndt der arbeides mindre, det vil sige, at Arbejdslønnen vil stige, vil ikke medføre nogen Forandring i Prisen, men det vil medføre en anden Fordeling af de to Bestanddele, hvoraf Prisen bestaar, nemlig Driftsherrrens Gevinst og Arbejderens Del deraf; det vil medføre, at Arbejdslønnen bliver større, og at Driftsherrrens Gevinst bliver noget mindre, men det er i og for sig ikke nogen stor Ulykke. Det kunde nu ganske vist ske, eller det kunde i alt Fald tænkes, at en saadan Stigen af Arbejdslønnen, som i Dvrigt ikke er synderlig stor, vilde medføre, at Driftsherrrens Gevinst helt svandt bort, og i saa Tilfælde vilde det igjen komme til at virke paa Arbejdslønnen; men dette er et aldeles theoretisk Experiment, som ikke har den ringeste Betydning, hvor Driftsherrrens Gevinst faar i et meget rundeligt Forhold til Arbejdslønnen. Denne er i Forhold til Driftsherrrens Gevinst ofte meget større i andre Lande end her i Danmark, og altsaa kunne vi meget godt taale at komme ind paa noget Saadant. Det, der vil bevirkes derved, er en i og for sig billig Ordning af Forholdet, og det i og for sig rigtige Forhold med Hensyn til Arbejdslønnens Størrelse, at den bliver saa stor, at Manden derfor ikke blot lige kan slide Livet igennem, men ogsaa kan skaffe sig den Frihed, som er aldeles nødvendig for et Menneske. Dermed være det nu slet ikke sagt, og det har jeg heller ikke sagt, at disse Bestemmelser om Arbejdet nødvendigvis skulle bringes ind i denne Lov; men naar jeg har fremdraget dette Spørgsmaal, er det tilbørlig bevirket ved Motiverne til Loven, og fordi jeg tror at have Grund til at antage, at den høitagtede Justitsminister vilde foretrække at udsætte dette Spørgsmaals Behandling, indtil Arbejderkommissionen blev færdig. Jeg til- lød mig derfor igaar at udtale det Ønske, at den ære- de Regjering vilde frasalde en saadan Betragtning, fordi det forekommer mig, at det haster for meget med dette Spørgsmaal. Jeg sagde ogsaa, at selv om vi grebe en Smule fejl, var den Ulykke ikke saa stor, thi i Principet gribe vi ikke fejl; ved at indføre enkelte Bestemmelser kunne vi maasse gjøre en Feil, men den kan rettes. Dermed er det som sagt ingenlunde fordret, at Sagens Afgjørelse skulde ske ved denne Lov; der er jo allerede fore- lagt andre Love, ved hvis Behandling endnu i

denne Samling det samme Spørgsmaal kan bringes ind, men selv det bryder jeg mig ikke engang om. Hvis Justitsministeren vil give os Haab om, at han vil tage denne Sag under selvstændig Behandling, uafhængig af Arbejderkommissionens Arbejde, er det for mig og dem, der dele Anskuelse med mig, en tilstrækkelig Betyggelse i saa Henseende. — Dernæst sagde det ærede Medlem for Thisted Noget om, at han ikke forstod vor Interesse for Friheden, da vi ikke respekterede Grundloven paa andre Omraader, og dermed forenede han nogle andre Bemærkninger, alt under den Forudsætning, at jeg vidste, hvad jeg talte om. Dette er af den Slags Ting, det ærede Medlem er saa lykkelig at kunne sige, thi han har efterhaanden bragt det dertil, at han kan sige, hvad det skal være, uden at man tager sig det synderlig nær, men jeg er ikke i dette Tilfælde og kan derfor ikke svare paa samme Maade. Jeg forudsætter, at han veed, hvad han siger, indtil det er bevist, at han ikke veed det, og derfor siger jeg heller ikke: Hvis det ærede Medlem kjendte Grundlovens Bestemmelser i § 83 om Indskrænkning i Udgang til Erhverv, men jeg siger: Da det ærede Medlem ikke kjender Grundlovens § 83, saa er det aldeles naturligt, at han kommer med en saadan Tale. Grundlovens § 83 lyder saaledes — jeg skal tillade mig at læse den: op for det ærede Medlem — „Alle Indskrænkninger i den frie og lige Udgang til Erhverv, som ikke ere begrundede i det almene Vel, skulle heves ved Lov“. Dette „som ikke er begrundet i det almene Vel“ medfører selvfølgelig en hel anden Betydning og giver Paragrafen en langt ringere Styrke og et langt mere begrænset Omfang, end § 88 har, hvor der slet ikke staar noget Saadant. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg), som stadig taler og naturligtvis ogsaa denne Gang talte om Socialisterne, syntes ikke om de Ting, der vare komne frem fra forskjellige Sider herovre med Hensyn til Fortolkningen af Grundloven. Jeg skal selvfølgelig lade det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) hævde sine Anskuelser; jeg er fuldstændig vis paa, at han kan det, og jeg skal for mit Vedkommende indskrænke mig til at rette de Feil, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds gjorde sig skyldig i, idet han omtalte, hvad jeg havde sagt. Det ærede Medlem omtalte ikke, hvad jeg sagde om Scheel; han sagde kun: Lad det ligge, og det var meget fornuftigt. Naar man ikke kan faae Bugt med et Argument, er det bedst at lade det ligge, men jeg synes da ikke, at det ærede Medlem skulde have sagt, at han ikke syntes derom,